

KIRK KATIR MI KIRK SATIR MI ?

14.Aralık.2008 geldi çattı, kırk katır mı kırk satır mı?

16-17.Ocak.2007 tarihinde Ankara'da Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğünce organize edilen Avrupa Birliği Euromine temsilcileri, Avrupa'da mühendislik eğitimi veren seçkin üniversitelerin öğretim görevlileri, bazı AB ülkelerinin temsilcileri, ülkemizden TKİ, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının temsilcilerinin katılarak sunum yaptıkları çevre ile ilgili bir "Workshop" düzenlenmişti. Bu Workshop'ta yabancı uzmanlardan biri; "Avrupa Birliğine girebilmek için madencilikle ilgili çıkarılacak mevzuatın öncelikle uygulanır olması gerekmektedir. Mevzuat çalışmalarında sivil toplum örgütleri mutlaka yer almalı, onlarla mutabakat sağlanmalıdır. Sivil toplum örgütleri ile mutabakat sağlanmadan mevzuatta düzenleme yapılması durumunda ülkenizdeki yerli sermayenizi madencilikten kaçırmamızın yanı sıra yabancı sermayeyi de çekemezsiniz. Biz bu hatayı yaptık, siz yapmayınız." önerisinde bulunmuşlardı.Son iki yıl geriye doğru hazırlanıp uygulanan yönetmeliklere bakılırsa Çevre ve Orman Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının toplantıya katılan yetkilileri herhalde bu söylenenleri duymamışlar!

O günlerde "**Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği Taslağı**" yeni gündeme gelmişti. Çevre ve Orman Bakanlığı hazırladıkları bu yönetmelik taslağı hakkında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından görüş istenmiş, Bakanlık da taslağı bağlı kurum ve kuruluşlarına görüş için göndermişti. O zamanlar duyarlı bir arkadaşım beni taslakla ilgili haberdar etmişti. Ancak Maden İşleri Genel Müdürlüğünden taslakla ilgili hazırladıkları görüşünü istemiş olmama rağmen alamamıştım.

Taslağı incelemiş bir tablo hazırlayarak eleştirilerimi sektördeki bazı sivil toplum örgütleri ile paylaşmıştım. Eleştirilerime;
""Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği Taslağı ile ilgili görüşlerim aşağıdadır:

- **Öncelikle Taslak bir bütün olarak incelendiğinde, konuyu bilmeyen kişi ya da kişilerce hazırlandığı açıkça anlaşılmaktadır. Taslağın uygulanabilir bir yanı olmadığından maddeleri konusunda bir öneride bulunulamamıştır.**
- **Taslağın amaç ve kapsamı ile ilgili 3213 sayılı Maden Kanununun 24ncü maddesinin ilk fıkrasında şu anda uygulanan gerekli düzenleme zaten vardır. Yeni bir düzenlemeye neden gerek duyulduğu anlaşılamamıştır. Gereke söz konusu düzenlemenin uygulanması ile ilgili bir sıkıntıdan kaynaklanmışsa, yaşanan sıkıntı öncelikle ortaya konulmalı, daha sonra da çözüm aranmalıdır.**
- **Taslağın uygulanabilir olmamasının yanı sıra, madenciye ve devletin organlarına gereksiz ek bürokratik ve kırtasiye yükü getirmektedir.**

- **Taslak taahhütname, teminat başta olmak üzere madenciye ek mali sorumluluklar yüklemektedir.**
- **Taslak, Maden Kanununun terk ile ilgili hükümleri ile bağdaşmamaktadır.**

Not: Bu ve benzeri taslaklar "Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği"nin gerektiği şekilde hazırlanmadığından gündeme gelmektedir. İzin Yönetmeliğinin madenciliği ilgilendiren diğer yönetmelikleri içerecek şekilde detaylı olarak yeniden hazırlanması gerekmektedir. Bu çalışma yapılmadığı sürece benzeri taslaklarla sık sık muhatap olmak zorunda kalınacaktır" şeklinde başlamış, taslağın maddeleri ile ilgili tek tek neden uygulanır olmadığı yönünde görüşlerimi yazmıştım. Madencilerin yaşadıkları yazdıklarımı teyit edici nitelikte olup, akşam evinde kavga eden sabahleyin yönetmelik çıkarmaktadır. Bu arada 21.Kasım.2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan **"Çevre Denetim Yönetmeliği" de sektörümüze hayırlı olsun!**

2007 yılının ilk yarısında konu ile ilgili sivil toplum örgütlerinden biri tarafından Çevre ve Orman Bakanlığına yazı yazılarak tasarı hakkında görüş bildirmiş, bu tasarının uygulanabilir bir tasarı olmadığını belirtmişti. Ancak konunun ciddiyeti ve vahameti anlaşılmamış olacak ki sorunun çözümü için yalnızca bir yazı yazmakla yetinilmiş konunun takipçisi olunmamıştır.

14.Aralık.2007 gün ve 26730 sayılı Resmi Gazetede "Çevre ve Orman Bakanlığından: Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği" yayımlanmıştı. Bu yönetmelik incelendiğinde taslağında da olduğu gibi doğaya korumak, doğayı yeniden kazanmak amacı için değil açıkça ülkemizde madencilik yapılmasının engellenmesi için çıkarıldığı izlenimi vermektedir. Yönetmelikle madencilere Doğaya Yeniden Kazandırma Planı hazırlamaları için 1 yıllık bir süre verilmiştir. İşte bu süre 14.Aralık.2008'de bitmektedir. Bu tarihe kadar madenci "kırk katır ile kırk satır" arasında bir tercih yapmak zorundadır.

Bildiğim kadarı ile bu yönetmelik çıktığında iptali için dava açılmıştı. Ağustos.2008'de sonuçlanan davada yönetmeliğin 1 ve 2nci maddeleri iptal edildiğinden dava öncesi orman alanlarını kapsamayan yönetmelik orman alanlarını da kapsar duruma gelmiştir. Ata sözü ile ifade edilmesi gerekirse; Dimyata bulgura gidilirken, evdeki pirinçten de olunmuştur.

Maden İşleri Genel Müdürlüğü, uygulama yönetmeliğinde konu ile ilgili düzenleme olduğunu, Yasa gereği her önüne gelenin madenciliği etkileyecek mevzuat çıkarmaması gerektiğini söylemesi gerekirken, hazırladıkları taslakla Maden Kanunu Uygulama Yönetmeliğini doğaya yeniden kazandırma planına uyumlu hale getirmeye çalışmaktadır. Bu da Maden İşleri Genel Müdürlüğünün madenciliği bitirmeye aday olan bu yönetmelik uygulamasına sıcak baktıklarının önemli bir göstergesidir. Maden İşleri Genel Müdürlüğü bu aralarda ayağı yere basmayan düzenlemelerle uğraşmakta, sektöre özde sahip çıkmamaktadır. Bu yaklaşımlarıyla düşündüklerini uygulamaya koyduklarında herhalde ortada üretim yapacak madenci kalmamış olacaktır.

Bu günlerde bir iki kişi kişisel gayretleri ile bu soruna geçici bir çözüm arayışı içine girmiştir. Bu sorunun çözülmesi için kişisel gayretten öte, birilerinin sorunu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ile Çevre ve Orman Bakanına götürülmesi gerekir. Acaba uygulanması mümkün olmayan bu yönetmelik ile ilgili sektör ne yapıyor? Takip edebildiğim kadardı ile şu ana kadar sektör kısır çekişmeler içinde olayları her zaman olduğu gibi sadece seyrediyor, "hiç bir şey" yapıyor.

Benim ruhsatım, madenim yok, ama bu ülkedeki, özellikle de madencilikle ilgili gelişmeler beni çok yakından ilgilendiriyor. En azından bu ülkede yaşamış ve yaşayacak bir vatandaşım, ekmeğimi madencilikten kazandım, kazanmaktayım. Benim çocuklarımla, benden sonraki neslimin bu ülkede yaşamını sürdürmesi için onlara bu ülkede iş ve aş, onların mutlu bir yaşam sürmesi için ülkemizin kalkınmasını istiyorum. Bunun için de ülkemizde madenciliğin yapılması gerektiğine inanıyorum. Sektöre öncülük etmek için soyunmuş, ancak sorunları çözmek için gerekli yerlere taşıyamayanların, gündemi oluşturamayıp gündemin gerisinde kalanların, kişisel sorunlarını ön plana çıkarıp toplumsal sorunlara duyarsız kalanların, madenciliğin yapılmasına engel olanlara sesini çıkarmayanların artık oturdukları koltukları, sektöre sahip çıkacak insanlara bırakmaları zamanının geldiğine inanıyorum. Her halde ülkesini seven bir vatandaş olarak çok bir şey istemiyorum.

Necati YILDIZ / Maden Yüksek Mühendisi